

Transparency International BiH

Sjedište:
Gajeva 2, 78000 Banja Luka
Tel/Fax: 051 216 369; 216 928;
224 520; 224 521

Kancelarija u Sarajevu:
Mis Irbina 18, 71000 Sarajevo
Tel/Fax: 033 220 049

<http://www.ti-bih.org/>
e-mail: info@ti-bih.org

Globalni Indeks percepcije korupcije 2006 ukazuje na snažnu vezu između siromaštva i korupcije

Mašinerija korupcije ostaje vrlo dobro podmazana uprkos unapređenju zakonodavstva

Berlin, 06.novembar 2006. --- Globalni Indeks percepcije korupcije - Corruption Perceptions Index (CPI) 2006 koji je danas objavio Transparency International (TI), ukazuje na vrlo snažnu vezu između korupcije i siromaštva, rangirajući najsiromašnije zemlje na samo začelje ljestvice.

“Korupcija drži zarobljene milione ljudi u siromaštvu” izjavila je Predsjedavajuća TI Huguette Labelle. Uprkos napretku tokom prošle decenije u uspostavljanju antikorupcionih zakona i mjera, ovi rezultati ukazuju da mnogo toga ostaje da se uradi prije nego dođe do značajnih promjena u smislu unapređenja života najsiromašnije populacije”.

Globalni Indeks percepcije korupcije 2006 je složeni indeks koji se temelji na više istraživanja percepcije eksperata, a koji mjeri percepciju korupcije javnog sektora u 163 zemlje širom svijeta, što predstavlja najveći broj zemalja dosada obuhvaćenih ovim istraživanjem. Zemlje rangira po osnovu skale od 0 do 10, gdje 0 predstavlja visok stepen korupcije, a 10 vrlo nizak stepen korupcije.

Jaka korelacija između korupcije i siromaštva je očigledna u ovogodišnjem CPI. Haiti ima najslabiji skor 1,8, Gvineja, Irak i Mijanmar dijele pretposljednje mjesto sa rezultatom 1,9. Finska, Island i Novi Zeland dijele prvu poziciju sa rezultatom 9,6.

Među zemlje sa značajno pogoršanim rejtingom odnosno stepenom korupcije spadaju: Brazil, Kuba, Izrael, Jordan, Laos, Sejšeli, Trinidad i Tobago, Tunis i SAD. Zemlje sa najznačajnijim unapređenjem odnosno smanjenjem stepena korupcije su: Alžir, Češka republika, Indija, Japan, Latvija, Liban, Mauricijus, Paragvaj, Slovenija, Turska, Turkmenistan i Urugvaj.

Koncentracija tzv. “neuspješnih država” je očigledna na samom začelju ljestvice. Irak je pao na pretposljednje mjesto, jer ove godine u CPI nisu uključena istraživanja iz predratnog perioda. Posrednici koji su počeli svoj rad tokom programa “Nafta za hranu” i dalje imaju centralnu ulogu u korupcionaškim aferama. Vokerova komisija izvijestila je da 2.392 kompanija platilo mito ili vršila druga nezakonita plaćanja režimu Sadama Huseina u okviru ovog programa, često preko posrednika.

Dok industrijske zemlje zauzimaju relativno visoke pozicije na ovogodišnjem CPI, veliki korupcionaški skandali i dalje su prisutni u velikoj većini ovih zemalja. Iako korupcija u ovom kontekstu može da ima manji uticaj na siromaštvo i razvoj, nego u

zemljama u razvoju, ovi skandali pokazuju da još uvijek nema razloga za zadovoljstvo.

Posrednici

Slab učinak mnogih zemalja ukazuje da posrednici pri koruptivnim radnjama i dalje asistiraju političkim elitama u operacijama pranja i prikrivanja profita iz ilegalnih aktivnosti koji uglavnom predstavljaju državna sredstva. Prisutna spremnost posrednika, koji su ili obučeni u najrazvijenijim državama ili rade za najmoćnije ekonomske sile ohrabruje korupciju, to znači da oni koji su korumpirani znaju da postoje bankari, računovođe i advokati i drugi stručnjaci spremni da im pomognu u sticanju, prenosu i prikrivanju ilegalno stečene imovine.

Slučaj Kenija Anglo-Lising i slični skandali predstavljaju upravo takve slučajeve, gdje zloupotreba javnih fondova ostvarena kroz zaključenje prevarnih ugovora korištenjem fiktivnih kompanija i bankarskih računa u Evropi i off shore zonama, prema podacima John Githongo bivšeg anti-korupcionog lidera. Prema nalazima istraživanja TI Kenije, Indeks plaćanja mita, troškovi mita u Keniji premašuju milijardu \$ svake godine, dok više od polovine stanovnika živi sa manje od 2 \$ dolara dnevno.

Djela korupcije uključuju davanje i primanje mita. TI se zalaže za snažnije mjere kod davanja mita, uključujući kriminalizaciju podmićivanja u inostranstvu u skladu sa OECD Konvencijom protiv podmićivanja u inostranstvu, ali takođe potrebno je obratiti pažnju i na stranu koja prima mito, uključujući objavljivanje imovine zvaničnika i usvajanje kodeksa ponašanja.

Ovakve transakcije su često omogućene od strane profesionalaca iz mnogih oblasti. Posrednici pri djelima korupcije, stvaraju atmosferu međusobnog povjerenja i reciprociteta, oni pokušavaju da obezbijede formalnu ispravnost korupcijskih transakcija stvarajući pravno valjane ugovore koji omogućavaju podmetanje "žrtvenih jaraca" u slučaju razotkrivanja umjesto stvarnih krivaca.

"Firme i profesionalne asocijacije pravnika, revizora i bankara imaju posebnu odgovornost da preduzmu snažne mjere protiv korupcije", izjavio je Izvršni direktor Transparency International David Nussbaum. Predvođeni tužiocima, sudski vještaci i pripadnici agencija za provedbu zakona, mogu biti snažan oslonac uspješne borbe protiv korupcije.

Preporuke Transparency International:

- Promovisanje i gdje je neophodno usvajanje specifičnih kodeksa ponašanja od strane profesionalnih asocijacija za njihove članove, (međunarodne advokatske asocijacije, profesionalne asocijacije računovođa i revizora);
- Edukacije s ciljem osiguranja da posrednici bolje razumiju svoju ulogu;
- Pravne i profesionalne sankcije za profesionalce u oblastima prava, finansija i revizija;
- Veći nadzor nad finansijskim transakcijama koje potencijalno mogu biti podložne korupciji.